

FORSVARETS BYGNINGS- OG ETABLISSEMENTSTJENESTE

FORSVAR FOR NATUREN

ÅLBÆK SKYDETERRÆN

NATURA 2000-RESUMÉ AF DRIFTS- OG PLEJEINDSATSEN **2012-2015**

Titel	Ålbæk Skydeterræn, Natura 2000-resumé af drifts- og plejeindsatsen 2012-2015
Udgivelse	Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste. 2012.
Fotos	Michael Sand og Orbicon A/S
Internetversion	Resuméet kan findes i elektronisk format på www.forsvaret.dk/fbe
Layout/produktion	BUCHS AS

INDHOLD

1. INDLEDNING	4
2. RESUMÉ FRA TILLÆGGET TIL DRIFTS- OG PLEJEPLANEN	5
3. FORSVARETS AREALMÆSSIGE ANDEL AF NATURA 2000-OMRÅDERNE	6
4. FORSVARETS ANDEL AF HABITATNATURTYPER	8
5. FORSVARETS ANDEL AF ARTER	9
6. FORSVARETS NATURA 2000-INDSATS	10

1. INDLEDNING

Ca. 60 af Forsvarets arealer, heraf 20 større skyde- og øvelsesområder, indgår i større eller mindre omfang i Natura 2000-netværket. For 18 af disse terræner foreligger der drifts- og plejeplaner. Drifts- og plejeplanerne anvendes som redskab til opfyldelse af Forsvarets forpligtelse til planlægning inden for Natura 2000-områderne og andre aspekter af implementering af international naturbeskyttelseslovgivning. Teknisk sker dette ved, at Forsvaret indarbejder Natura 2000-planlægningen i drifts- og plejeplanerne på lige fod med øvrige formelle forskrifter, hvilket vil ske i forbindelse med den løbende revision af eksisterende drifts- og plejeplaner eller ved udarbejdelse af nye. I tilfælde, hvor der foreligger relativt nye drifts- og plejeplaner, vil Natura 2000-planlægningen sikres gennem tillæg til disse.

Forsvaret har inden for den fastsatte frist meddelt de relevante kommuner beslutningen om selv at udarbejde Natura 2000-planlægningen og har udarbejdet tilsvarende resuméer, som fremsendes til kommunerne.

Resuméet består af en række kortfattede afsnit, startende med resuméet fra selve drifts- og plejeplanen. Derefter beskrives Forsvarets andel af de relevante Natura 2000-områder, dels på arealniveau og dels i forhold til naturindhold fordelt på naturtyper og arter. Til slut gives i skemaform en oversigt over målsætning og indsats i forhold til sikring af Natura 2000-værdierne. De operationelle målsætninger omsættes i planen til konkrete aktiviteter. Den samlede drifts- og plejeplan og tilhørende aktivitetskort kan findes på Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjenestes hjemmeside: www.forsvaret.dk/fbe.

Nærværende er resumé til handleplanen for Natura 2000-område nr. 89 – Vadehavet. Delplan for: H78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, H86 Brede Å, H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen og F57 Vadehavet, for så vidt angår planlægningen på Ålbæk Skydeterræn. Det fremsendes til Tønder kommune og Naturstyrelsen.

2. RESUMÉ FRA TILLÆGGET TIL DRIFTS- OG PLEJEPLANEN

Forsvaret ejer og bruger en række skyde- og øvelsesterrener landet over. Terrænerne udgør tilsammen ca. 33.000 ha, og i alt ca. halvdelen heraf er udpeget som Natura 2000-områder og dermed underlagt de statslige Natura 2000-planer og målsætningen og indsatsprogrammet heri. Forsvaret varetager selv planlægningen, hvilket sker ved revision af drifts- og plejeplaner eller tillæg til eksisterende planer.

Nærværende er et tillæg til drifts- og plejeplanen for Ålbæk Skydeterræn, (i det følgende også benævnt alene som Ålbæk), og gælder således planlægningen for Natura 2000-område nr. 89 – Vadehavet. Delplan for: H78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, H86 Brede Å, H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen og F57 Vadehavet.

Ålbæk ejes af Forsvaret og udgør med sine 33 ha, kun en meget lille del af de i alt 152.000 ha som hele Natura 2000-området rummer. Størstedelen af Natura 2000 området udgøres af vadehavet og kun en mindre del er landareal. Nogle af de vigtigste terrestriske naturtyper i Natura 2000-området er strandeng og klitnaturtyper.

Forsvaret, herunder Ålbæk, har ansvaret for sikring af gunstig bevaringstilstand for alle naturtyper og arter. I området findes de internationalt beskyttede naturtyper grå/grønklit, klithede og våde dværgbuskesamfund. Naturtyperne på Ålbæk er generelt i god naturtilstand og er levested for flere på landsplan sjældne arter, og de er derfor vigtige for habitatområdets samlede habitatnatur. Ålbæk er beliggende i et meget betydningsfuldt fuglebeskyttelsesområde. Fuglearterne på udpegningsgrundlaget er dog altovervejende tilknyttet andre områder af vadehavet og Ålbæk anses her som havende minimal betydning for arterne.

Hertil kommer en række særligt beskyttede arter, de såkaldte Bilag IV-arter, samt arter opført på den danske rødliste og i Danmark fredede arter. Endeligt håndterer tillægget udvalgte øvrige temaer, ikke mindst publikumshensyn.

Ålbæk er samtidig af betydning for Forsvarets personelluddannelse. Aktiviteterne omfatter skapskydning med forskellige typer af håndvåben. Der forudses i tillæggets planperiode som minimum samme uddannelsesmæssige aktivitetsniveau, som hidtil.

Den hidtidige drifts- og plejeindsats er evalueret i forhold til opfyldelsen af Natura 2000-målene, og det vurderes overordnet at den hidtidige pleje af området er delvist tilstrækkelig til at sikre de højt prioriterede naturtyper mod tilgroning mv. En væsentlig opprioritering af arbejdsindsatsen er dog nødvendig, suppleret med enkelte nye tiltag. Det konkluderes, at den planlagte plejeindsats kan kombineres med en gunstig udvikling af Ålbæk som uddannelsessted, når der sikres fortsat militær adgang og benyttelse som hidtil.

Forsvaret konkluderer overordnet, at der for planperioden er tilrettelagt en bred indsats, der sikrer udviklingen af Ålbæk som uddannelsessted og som samtidig håndterer de trusler der er mod områdets naturtyper og arter. Når det gælder publikum opprioriteres indsatsen gennem en bedre formidling af områdets naturværdier til naturinteresserede.

Plantillægget er vedtaget august 2012 og et resumé er tilgået Tønder Kommune og Naturstyrelsen.

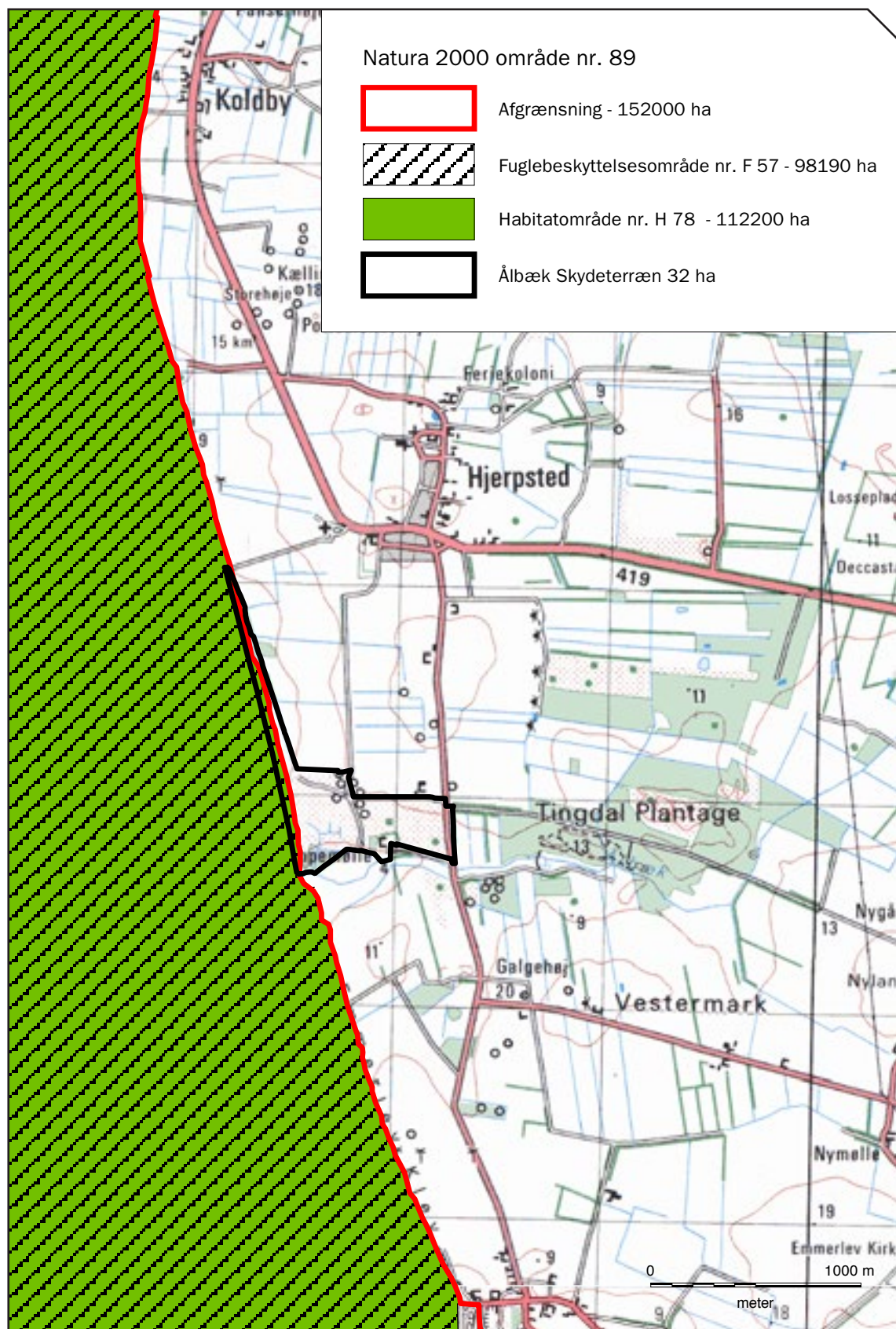
3. FORSVARETS AREALMÆSSIGE ANDEL AF NATURA 2000-OMRÅDET

Ålbæk Skydeterræn er beliggende i Natura 2000-område nr. 89 – Vadehavet. Delplan for:

H78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, H86 Brede Å, H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkøgen og F57 Vadehavet. Der er et arealmæssigt overlap på ca. 5 ha, hvor grå/grønklit, klithede og

våde dværgbuskesamfund udgør de vigtigste områder for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Den geografiske sammenhæng mellem terrænet, Natura 2000-område og de underliggende habitat- og fuglebeskyttelsesområder fremgår af Figur 3-1.

Figur 3-1. Ålbæk Skydeterræns geografiske udbredelse i forhold til Natura 2000-området.

4. FORSVARETS ANDEL AF HABITATNATURTYPER

Tabel 4-1 viser de tre naturtyper på Ålbæk Skydeterræn, der indgår som udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 78. Det ses, at Ålbæk frem for alt bidrager til Natura 2000-områdets grå/grånklit og klithede. Våde dværgbuskesamfund forekommer i mindre grad. Alle

habitatnaturtyper forekommende på Ålbæk Skydeterræn er fastsat til prognosen ugunstig eller vurderet ugunstig p.gr.a. næringsstofftilførsel, tilgroning, uhensigtsmæssig hydrologi m.v.

Nummer	Navn	Kortlagt areal (ha) i H78	Kortlagt areal (ha) på Ålbæk skydeterræn
2130	Grå/grønklit	403	1,87
2140	Klithede	384	2,41
4010	Våde dværgbuskesamfund	Ikke kortlagt	1,47

Tabel 4-1. Habitatnaturtyper på Ålbæk Skydeterræn angivet med nummer, navn samt areal i habitatområdet og på selve terrænet.

5. FORSVARETS ANDEL AF ARTER

Ingen af arterne på habitatområdets udpegningsgrundlag anses som relevante i forhold til forvaltningen af arealerne ved Ålbæk. Skydeterrænets økologiske betydning for fug-

lene på udpegningsområdet vurderes at ligeledes at være meget begrænset og af helt underordnet betydning i forhold til andre områder i vadehavet.

6. FORSVARETS NATURA 2000-INDSATS

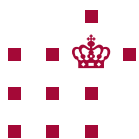
Der er opstillet en række kort- og langsigtede målsætninger for den fremtidige drift og pleje af terrænet. Målsætningerne er opstillet og fordelt på en række strategiske, taktiske og operationelle mål indenfor emnerne militæranvendelse, naturbeskyttelse og pub-

likumshensyn. De operationelle mål er at opfatte som den konkrete indsats, der udspecificeres i plantillæggets aktivitetsafsnit. Der er opstillet mål for Natura 2000-indsatsen i perioden 2012-2015. Disse fremgår af tabel 6-1.

Strategisk	Taktisk	Operationel
Natura 2000 Ålbæk bidrager i videst muligt omfang til sikring af Natura 2000-område nr. 89's økologiske integritet. Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus. For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til naturtilstand I eller II og gunstig prognose, skal udviklingen i areal og tilstand være stabil eller i fremgang. For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til naturtilstand III-V og/eller ugunstig prognose, skal udviklingen i naturtilstand være i fremgang, således at der opnås naturtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levesteder inden for Natura 2000 området skal være stabil eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem, og/eller med en ukendt prognose, er målsætningen gunstig bevaringsstatus.	2140 Klithede sikres en optimal ekstensiv drift og pleje. Arealet søges udvidet ved naturpleje. 4010 Våde dværgbuskesamfund sikres en optimal ekstensiv drift og pleje og en for naturtypen naturlig hydrologi. Arealet søges udvidet ved naturpleje. 2130 Grå/grøn klit sikres en optimal ekstensiv drift og pleje. Påvirkning af målsatte naturtyper fra invasive plantearter afværges i videst mulige omfang.	Rynket rose bekæmpes ved slåning, oprykning og opgravning i alle habitatnaturtyperne. Iværksættes 2012. Bekæmpes på i alt 2 ha. Afbrænding af tørre hedearealer i rotationsordning. Iværksættes 2012. Cirka 11 ha. hede skal plejes med denne metode. Rydning af opvækst af løv- og nåletræer. Iværksættes 2012 og herefter hvert 10. år. Cirka 6 ha. skal ryddes løbende. Hævning af vandstanden på lavbundsarealerne. Iværksættes 2012. Vandstanden ønskes hævet på cirka 6 ha.

Målsætningen for Natura 2000-indsatsen på Ålbæk Skydeterræn.

FORSVARETS BYGNINGS- OG ETABLISSEMENTSTJENESTE

Har du lyst til at læse mere?

Scan koden med din smartphone og hent drifts- og plejeplanen på forswarets hjemmeside.

Forsvar for naturen

Forsvarets skyde- og øvelsesterræner anvendes til militær uddannelse, men samtidig udgør arealerne nogle af de største og bedst bevarede naturområder i Danmark.

Sammenlagt forvalter Forsvaret 33.000 ha enestående natur, hvor den militære benyttelse går hånd i hånd med værdifulde danske naturtyper og arters beskyttelse. Mange militære arealer er i perioder åbne for publikum, så også offentligheden kan besøge og opleve de unikke naturarealer.

I samarbejde med Miljøministeriet har Forsvaret udviklet et særligt koncept for udarbejdelse af drifts- og plejeplaner for terrænerne. Igennem planerne sikrer Forsvaret en passende afvejning mellem militære uddannelsesmæssige behov, naturbeskyttelse og offentlighedens adgang. Information om Forsvarets naturforvaltning kan findes på www.forsvaret.dk.

